

4. Gaia. Serieak IR Multzoa

4.1 Serieak, Serieen izaierak

Har dezagun $\{a_n\} \subset \mathbb{R}$ segida, Nola egingo dugu gai guztiake batzeko?

$$S_1 = a_1$$

$$S_2 = a_1 + a_2$$

$$S_3 = a_1 + a_2 + a_3$$

$$\vdots$$

$$S_n = a_1 + a_2 + \dots + a_n$$

$$R_1 = a_2 + a_3 + a_4 + \dots$$

$$R_2 = a_3 + a_4 + \dots$$

$$R_3 = a_4 + \dots$$

$$\vdots$$

$$R_n = a_{n+1} + a_{n+2} + \dots$$

Segidaren gai guztien batura lortzeko $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n$ kalkulatu behar dugu.

Bi segida berri lortuko ditugu $\{S_n\}$ eta $\{R_n\}$

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} S_n &= \lim_{n \rightarrow \infty} (a_1 + a_2 + \dots + a_n) = a_1 + a_2 + \dots + a_n + \dots = \\ &= \sum_{n=1}^{\infty} a_n \end{aligned}$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} 1 = 1 + 1 + 1 + \dots = \infty$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots = < \infty$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2} = 1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \dots = < \infty$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{2^{n-1}} = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \dots = 2$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n+1}}{n} = 1 - \frac{1}{2} + \frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \dots = \ln 2$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1} = 1 - 1 + 1 - 1 + \dots = \text{divergent}$$

2 Def $\{a_n\} \in \mathbb{R}$ sagida emanatik, segidaren gai guztiak baturakaria,

$$a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n + \dots$$

serie deritzo eta honela adierazillo dugu: $\sum_n a_n$

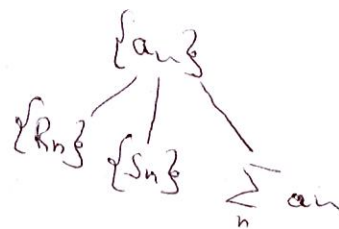
a_n seriearen gai orokorra da

S_n n batura partziala da, eta $\{S_n\}$ batura partzialen segida da.

R_n n hondarra da, eta $\{R_n\}$ hondaren segida da.

$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ adierazpenarekin seriearen batura idatzillo dugu, eta honela kalkulatu da:

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} S_n$$

3 Def $\sum_n a_n$ seriea konbergentea, divergentea edo oscilatuena da, batura partzialen $\{S_n\}$ segida konbergentea, divergentea edo oscilatuena denean horren arabera.

Hau da, $\sum_n a_n$ konbergentea denean, batura L divergentea denean batura ∞ da, eta oscilatuena denean, batura ez da existitzen

4A1b Serie geometrikoa

$a_n = ar^{n-1}$ gai orokorra duen serieari serie geometrikoa deritzen, $a \in \mathbb{R}^*$ eta $r \in \mathbb{R}$ izanilik,

$$\sum ar^{n-1} = a + ar + ar^2 + ar^3 + \dots$$

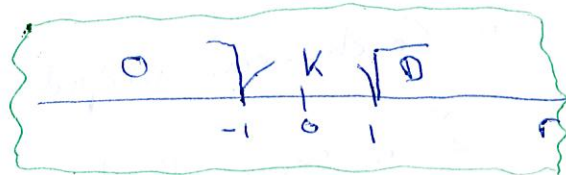
r seriearen geometrikaren arazoia da

I. GA

$$S_n = a + ar + ar^2 + \dots + ar^{n-1} = \begin{cases} \frac{a(1-r^n)}{1-r} & r \neq 1 \\ na & r = 1 \end{cases}$$

$r < -1 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} r^n$ ez da existitzen $\Rightarrow \nexists \lim_{n \rightarrow \infty} S_n$

$\Rightarrow \sum ar^{n-1}$ oscilatuilea da

$r = -1 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} -1^n$ ez da existitzen $\Rightarrow \nexists \lim_{n \rightarrow \infty} S_n$

$\Rightarrow \sum ar^{n-1}$ oscilatuilea da.

$$|r| < 1$$

$-1 < r < 1 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} r^n = 0 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{a}{1-r} \Rightarrow \sum ar^{n-1}$ konbergentea da etc

$$\text{betura } \sum_{k=1}^{\infty} ar^{k-1} = \frac{a}{1-r}$$

$r = 1 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = na \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a(1)^{n-1}$ divergentea da.

$r > 1 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} r^n = +\infty \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \infty$

5 Add

① $\sum_{n=1}^{\infty} a^n$, $a=1, r=1 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} 1$ divergenta da ete

④ $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{2^{n-1}}$, $a=1, r=\frac{1}{2} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{2^{n-1}}$ convergenta da ete

$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{1-\frac{1}{2}} = 2$

⑤ $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1}$, $a=1, r=-1 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1}$ oscilatorie da ete ca du ~~tr~~ baturare.

6+ Cauchy-ren in izpidee serieetarako

$\sum a_n$ seriea konbergentea da baldin eta soilik baldin $\{S_n\}$ konbergentea

$\forall \epsilon > 0 \exists n_0(\epsilon) \in \mathbb{N} \forall p, q \geq n_0(\epsilon) |S_p - S_q| = |a_{p+1} + \dots + a_q| < \epsilon$

betetzen bade.

7 Korolarioe $\sum a_n$ konbergentea bade, $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$ betello

da. $(\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \neq 0 \Rightarrow \sum a_n \text{ ez da konbergentea})$

8 Korolarioe $\sum a_n$ konbergentea da, baldin eta soilik baldin $\lim_{n \rightarrow \infty} R_n = 0$ bade,

9 Add $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ serie harmonikoa

$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ serieak ez du Cauchy-ren in izpidee betetzen

Hau da, serie harmonikoaren batura partzialen $\{S_n\}$ segida ez

ez de konvergentes, andorior, $\sum \frac{1}{n}$ seriea ez de konvergentea

4.2 Gai positiboko serieak

4.2.1 Definizio eta propietateak

10 Def $\sum_n a_n$ Seriea gai positiboko seriea da, $\forall n \geq n_0$
 $a_n \geq 0$ bada,

11 Prop ^① $\{S_n\}$ hertsiki monotono goraorra da.

Eragia $S_{n+1} - S_n = (a_1 + a_2 + \dots + a_n + a_{n+1}) - (a_1 + a_2 + \dots + a_n) = a_{n+1} \geq 0$

② $\sum_n$ seriea divergente edo konbergentea da izoz ez
osztatzen lea.

③ (Eikartze-legea) serie baten izatera eta batuta ez dira
aldetzen ondorez ondoko geien taldeen ordez denari baturak
ideatzen baititugu.

④ (Bantze-legea) serie baten izatera ez da aldatzen seriearen
gai guztiek $\lambda \neq 0$ zenbaki baten biderketaz baiditugu, eta $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = s$ da
bada, $\sum_{n=1}^{\infty} \lambda a_n = \lambda \sum_{n=1}^{\infty} a_n = \lambda s$ baita da.

⑤ (talukete-legea) serieak bere baturak beren
ordenazio oortzen du izatera eta batuta aldatu gabe.

12 Adib $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1}$ seriearen batuta kalkulatu.

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1} = 1 - 1 + 1 - 1 + 1 - \dots$$

Eikartzearen legea erabiliz $(n-1)$

$$(1-1) + (1-1) + (1-1) + \dots$$

$$0 + 0 + 0 \rightarrow \boxed{0}$$

Eikartze legea $(-1+1)$

$$1 + (-1) + 1 + (-1) + \dots \rightarrow \boxed{0}$$

4.2.2 Konpertziozko irizpide orokorra

13 Def $\sum_n b_n$ seriea $\sum_n a_n$ seriearen serie maiorantea da
 $\forall n \geq n_0 \quad a_n \leq b_n$ bada,

b) $\sum_n b_n$ seriea $\sum_n a_n$ seriearen serie minorantea da
 $\forall n \geq n_0 \quad b_n \leq a_n$ bada,

14t Konpertziozko irizpide orokorra (KIO)

1) $\sum_n a_n$ serieak serie maiorante konbergentea onartzen
bada, $\sum_n a_n$ seriea ere konbergentea izango da.

2) $\sum_n a_n$ serieak serie minorante dibergentea onartzen
bada, $\sum_n a_n$ seriea dibergentea izango da.

① $\sum_n a_n \ll \sum_n b_n \text{ konb} \Rightarrow \sum_n a_n \text{ konb}$

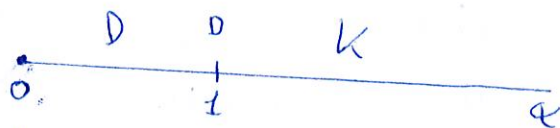
② $\sum_n b_n \text{ dib} \ll \sum_n a_n \text{ dib} \Rightarrow \sum_n a_n \text{ dib}$

15Adb Serie harmonikoa Orolorre

$a_n = \frac{1}{n^q}$, $q > 0$, gai orokorra duen serieari serie harmonikoa
Orolor deritzo.

$$\sum_n \frac{1}{n^q} = \frac{1}{1^q} + \frac{1}{2^q} + \frac{1}{3^q} + \frac{1}{4^q} + \dots$$

$q=1$ denean, $\sum_n \frac{1}{n}$ serie harmonikoa da, serie harmonikoa

Es da konbergentea (9. Adb) bera, divergentea da,
 gai positiboko seriea dela. $(\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = \infty)$

$\alpha < 1$ denean, $n^{\alpha} < n' \Rightarrow \frac{1}{n} < \frac{1}{n^{\alpha}}$ $\forall n > 2$, bera, $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ seriea

$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^{\alpha}}$ seriearen serie minorantea da eta divergentea da; 14T-2
 erabiliz, $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^{\alpha}}$ ere divergentea da.

$1 < \alpha$ denean,

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^{\alpha}} = 1 + \underbrace{\frac{1}{2^{\alpha}} + \frac{1}{3^{\alpha}} + \frac{1}{4^{\alpha}} + \frac{1}{5^{\alpha}} + \frac{1}{6^{\alpha}} + \frac{1}{7^{\alpha}} + \frac{1}{8^{\alpha}} \dots}_{\leq}$$

(Bloke bakoitzaren lehenengo baturaketa da handiena beti)

$$\leq 1 + \frac{1}{2^{\alpha}} + \frac{1}{2^{\alpha}} + \frac{1}{4^{\alpha}} + \frac{1}{4^{\alpha}} + \frac{1}{4^{\alpha}} + \frac{1}{8^{\alpha}} + \frac{1}{8^{\alpha}} + \frac{1}{8^{\alpha}} =$$

$$= 1 + \frac{2}{2^{\alpha}} + \frac{4}{4^{\alpha}} + \frac{8}{8^{\alpha}} \dots = 1 + \frac{1}{2^{\alpha-1}} + \frac{1}{4^{\alpha-1}} + \frac{1}{8^{\alpha-1}} + \dots =$$

$$= 1 + \frac{1}{2^{\alpha-1}} + \frac{1}{2^{2(\alpha-1)}} + \frac{1}{2^{3(\alpha-1)}} + \dots = \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{2^{\alpha-1}} \right)^{n-1} \quad \text{Serie geometrikoa da.}$$

$$a=1 \quad r = \frac{1}{2^{\alpha-1}}$$

$$\alpha > 1 \Rightarrow \alpha - 1 > 0 \Rightarrow 2^{\alpha-1} > 2^0 = 1 \Rightarrow \frac{1}{2^{\alpha-1}} < 1 \text{ da} \Rightarrow \text{S. G. Serie geometrikoa}$$

konbergentea da.

Andorioz, $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^{\alpha}}$ serie harmonikoa orokorrak serie geometrikoa
 majorante konbergente bat aurkitzen du, bera $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^{\alpha}}$ serie harmonikoa
 orokorra ere konbergentea da.

16. K $\sum_n a_n$ eta $\sum_n b_n$ serieak emenik,

$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = c \neq 0$ bada, bi serieak izatera bera izango dute

17. Adib.

1)

③

$\sum_n \frac{1}{n^2}$ Serie harmoniko: ordokoa, $\alpha = 2 > 1$, beraz,

$\sum_n \frac{1}{n^2}$ konbergentea da eta $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2} = \frac{\pi^2}{6}$

2) $\sum_n \sin \frac{1}{n}$ gai positiboko seriea da

$\{\sin \frac{1}{n}\} \sim \{\frac{1}{n}\} \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sin \frac{1}{n}}{\frac{1}{n}} = 1 \neq 0 \Rightarrow \sum_n \sin \frac{1}{n}$ eta

$\sum_n \frac{1}{n}$ serieak izatera beretakoak dira.

$\sum_n \frac{1}{n}$ Serie harmoniko divergentea denaz, $\sum_n \sin \frac{1}{n}$ ere Serie harmoniko divergentea izango da.

4.2.3. Konpaziozko irizpide Arakloren aplikazioak.

1st Erroren edo Cauchy-ren irizpidea

$\sum_n a_n$ Seriea emenik, $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = l$ bada $l < 1$ bada

$\sum_n a_n$ Seriea konbergentea da, $l > 1$ bada, $\sum_n a_n$ seriea divergente da, $l = 1$ bada, zehaztezko kasua da.

19T Zatikoraren edo D'Alembert-en irizpidea.

$\sum_n a_n$ seriea emanik, $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = l$ bada,

$l < 1$ bada, $\sum_n a_n$ seriea konbergentea da,

$l > 1$ bada, $\sum_n a_n$ seriea dibergentea da,

$l = 1$ bada, zantzarikoa da.

20T Raabe-en irizpidea.

$\sum_n a_n$ seriea emanik, $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = 1$ denekun,

$\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(1 - \frac{a_{n+1}}{a_n} \right) = l$ bada, (Beti indeterminazioa hartuko dugu).

$l < 1$ $\sum_n a_n$ seriea konbergentea da.

$l > 1$ $\sum_n a_n$ seriea dibergentea da.

$l = 1$ bada, zantzarikoa da.

21Adb Azter ezazu $\sum \frac{3^n b^{\ln n}}{e^{an}}$ seriearen izatera $a, b \in \mathbb{R}$ b20

$$a_n = \frac{3^n b^{\ln n}}{e^{an}} \Rightarrow \sqrt[n]{a_n} = \sqrt[n]{\frac{3^n b^{\ln n}}{e^{an}}} = \frac{3 b^{\frac{\ln n}{n}}}{e^a}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3 b^{\frac{\ln n}{n}}}{e^a} = \frac{3}{e^a} \begin{cases} \frac{3}{e^a} < 1 \Rightarrow 3 < e^a \Rightarrow \ln 3 < a \\ \sum_n \frac{3^n b^{\ln n}}{e^{an}} \text{ seriea konbergentea da.} \end{cases}$$

$1 < \frac{3}{e^a} \Rightarrow a < \ln 3$ bada, $\sum_n \frac{3^n b^{\ln n}}{e^{an}}$ dibergentea da.

$\frac{3}{e^a} = 1 \Rightarrow a = \ln 3$, zantzarikoa da.

$$a = \ln 3 \text{ esetén, } \sum_n \frac{3^n b^{\ln 3^n}}{e^{n \ln 3}} = \sum_n \frac{3^n b^{\ln n}}{e^{\ln 3^n}} = \sum_n \frac{3^n b^{\ln n}}{3^n} = \sum_n b^{\ln n} \text{ Series diverg}$$

Zatidóseken inezidee

$$a_n = b^{\ln n} \Rightarrow \frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{b^{\ln(n+1)}}{b^{\ln n}} = b^{\ln(n+1) - \ln n} = b^{\ln \frac{n+1}{n}} \Rightarrow$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} b^{\ln \frac{n+1}{n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} b^0 = 1 \text{ Zalatkozó kësua}$$

Raabe-ren inezidee

$$n \left(1 - \frac{a_{n+1}}{a_n} \right) = n \left(1 - b^{\ln \frac{n+1}{n}} \right) \approx n \left(1 - b^{\ln \frac{n+1}{n}} \right) = -n \ln b^{\ln \frac{n+1}{n}} = -n \ln \frac{n+1}{n} \cdot \ln b =$$

$$\approx -n \cdot \frac{1}{n} \ln b = -\ln b$$

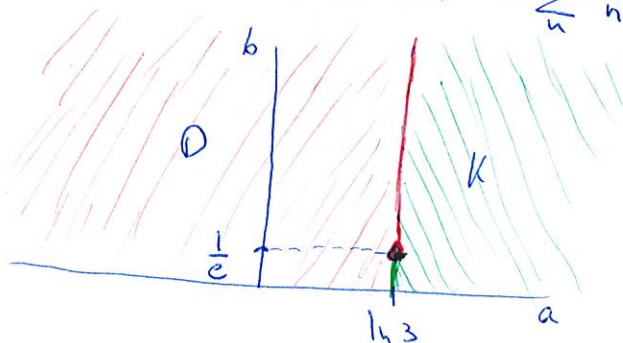
$\{ \ln \frac{n+1}{n} \} \approx \{ \frac{1}{n} \}$

$$\text{Berez, } \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(1 - \frac{a_{n+1}}{a_n} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} -\ln b = -\ln b = \ln \frac{1}{b}$$

$$\ln \frac{1}{b} > 1 \Rightarrow \frac{1}{b} > e \Rightarrow \frac{1}{e} > b \Rightarrow \sum_n b^{\ln n} \text{ konvergente}$$

$$\ln \frac{1}{b} < 1 \Rightarrow \frac{1}{e} < b \Rightarrow \sum_n b^{\ln n} \text{ divergente}$$

$$\ln \frac{1}{b} = 1 \Rightarrow b = \frac{1}{e}, \text{ berez, } \sum_n \left(\frac{1}{e} \right)^{\ln n} = \sum_n \frac{1}{n} \text{ Serie harmonikus diverg, Divergent.}$$

4.2.4. Serie baten batuta horbilda

Serie baten batuta zehatza kalkulatzeko formulak ez dugunean, batuta horbilda kalkulatu behar dugu. Baina, horrela errorea bat egitera garamatza. Errore hori "kontrolatu" behar dugu. Horretarako bi emaitza hurrengo erabiliko ditugu:

$$① \quad S = \sum_{n=1}^{\infty} a_n = (a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_k) + (a_{k+1} + a_{k+2} + \dots) =$$

$$= S_k + R_k \quad \forall k$$

batuta
horbilda

errorea

$$② \quad \boxed{SK} \quad \sum_n a_n \text{ konbergentea da} \Leftrightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} R_n = 0$$

$$\forall \varepsilon > 0 \exists n_0(\varepsilon) \in \mathbb{N} / \forall n \geq n_0 \quad |R_n| < \varepsilon$$

hau da, errorea guri nahi dugun bezain txikia da.

Orain problema, batuketa eteteko k aukeratzera, alde batetik txikia interesatzen zaigulako (batuta horbilda ahelik eta azkerren hortzako) eta, beste aldetik, k handia interesatzen zaigu errore txikiagoa gertatu.

Bi problema: ① k ezagutuz, S_k ezaguna eta R_k berretuta behar dugu.

② R_k errorea ematen digute, k kalkulatu dugua, eta hortik S_k

22 Adb $\sum_n \frac{300}{n^n}$ emenill, R_3 bornatullo dugu.

$$k=3 \quad S_3 = \frac{300}{1^3} + \frac{300}{2^3} + \frac{300}{3^3}$$

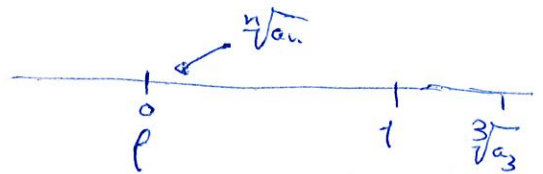
Cauchy-ren irizpidea:

$$\sqrt[n]{a_n} = \sqrt[n]{\frac{300}{n^n}} = \frac{\sqrt[n]{300}}{n}; \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{300}}{n} = 0 < 1$$

hortaz, $\sum_n \frac{300}{n^n}$ konbergentia da.

$$\{\sqrt[n]{a_n}\} = \left\{ \frac{\sqrt[n]{300}}{n} \right\} \rightarrow 0 \text{ estuinetik,}$$

beraz, 2 kasuak da.

$$k=3 \Rightarrow \sqrt[3]{a_3} = \frac{\sqrt[3]{300}}{3} = 2.23 > 1; \text{ beraz, 2b kasuak gaurde}$$

$$k=5 \Rightarrow \sqrt[5]{a_5} = \frac{\sqrt[5]{300}}{5} = 0.62 < 1$$

$$R_k \leq a_{k+1} + \dots + a_j + \frac{(\sqrt[k]{a_j})^{j+1}}{1 - \sqrt[k]{a_j}} \Rightarrow R_3 \leq a_4 + a_5 + \frac{(\sqrt[5]{a_5})^6}{1 - \sqrt[5]{a_5}} =$$

$$= \frac{300}{4^4} + \frac{300}{5^5} + \frac{(\frac{\sqrt[5]{300}}{5})^6}{1 - \frac{\sqrt[5]{300}}{5}} = 1.428$$

23 Adb

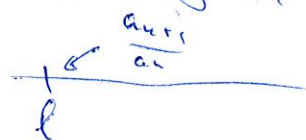
$\sum_n \frac{300}{n^n}$ emenill, $R_k < 0.001$ izateko kalkulatu S_k .

D'Alembert

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{\frac{300}{(n+1)^{n+1}}}{\frac{300}{n^n}} = \frac{n^n}{(n+1)^{n+1}} \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^n}{(n+1)^{n+1}} = \frac{1}{n+1} \left(\frac{n}{n+1} \right)^n = 0 < 1$$

$$\left\{ \frac{a_{n+1}}{a_n} \right\} = \left\{ \frac{n^n}{(n+1)^{n+1}} \right\} \rightarrow 0 \text{ estuinetik, beraz, 2 kasuak gaurde}$$

$$k \quad \frac{a_{k+1}}{a_k} < 1 \text{ Pentsatullo dugu } \frac{a_{k+1}}{a_k} < 1 \text{ dela}$$

Ordoren, k kalkulatu daugu, egiaztatuko daugu $\frac{a_{k+1}}{a_k} < 1$ egiaztatuko daugu.

$$R_{22} < R_{21} < R_{20} < 0.001 \quad k=20 \quad \frac{a_{k+1}}{a_k} > 1$$

$$\frac{a_{21}}{a_{20}} > 1; \quad \frac{a_{22}}{a_{21}} > 1; \quad \frac{a_{23}}{a_{22}} < 1 \Rightarrow \boxed{k=22}$$

Hortez, $R_k \leq \frac{a_k \cdot a_{k+1}}{a_k - a_{k+1}}$ hau da, $R_k \leq \frac{\frac{300}{k^k} \cdot \frac{300}{(k+1)^{k+1}}}{\frac{300}{k^k} - \frac{300}{(k+1)^{k+1}}} = A$

$R_k \leq A$ formula
 $A < 0.001$ nahilako da.

$$\frac{R_k \leq 0.001 \text{ nahi dugu}}{R_k \leq 0.001 \text{ nahi dugu}} \quad \left\| \quad \frac{\frac{300}{k^k} \cdot \frac{300}{(k+1)^{k+1}}}{\frac{300}{k^k} - \frac{300}{(k+1)^{k+1}}} < 0.001 \text{ betetzea nahilako da.} \right.$$

$$\frac{\frac{300 \cdot 300}{k^k (k+1)^{k+1}}}{300 \left(\frac{k^k}{k^k (k+1)^{k+1}} \right)} = \frac{300}{(k+1)^{k+1} - k^k} < 0.001 = \frac{1}{1000} \Rightarrow 300000 \geq (k+1)^{k+1} - k^k \text{ betetzea nahilako da.}$$

$k=6$ 776882 $\Rightarrow$ beraz, $k=6$, $\frac{a_2}{a_6} = 0.056 < 1$ denek, $k=6$ da gure balio. Ordan S_6 kalkulatu behar dugu.

$$S_6 = \frac{300}{1^1} + \frac{300}{2^2} + \frac{300}{3^3} + \frac{300}{4^4} + \frac{300}{5^5} + \frac{300}{6^6} = 382.38541615$$

4.3 Serie alternatibak

24 Def Izan bedi $\{a_n\}$ segida, non $a_n > 0$ den, $n \geq n_0$ den

$\sum_n (-1)^{n-1} a_n$ Serieari serie alternatu deritzo.

25T Leibniz-en isiepidak

$\sum_n (-1)^{n-1} a_n$ serie alternatua emenik, $\{a_n\}$ segida beharrena bada eta $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$ bada, $\sum (-1)^{n-1} a_n$ serie alternatua konbergente da.

(Serie alternatua izende soilik ondoriozke dezakegu $\lim a_n = 0$ izende seriea konbergentea izango dela.)

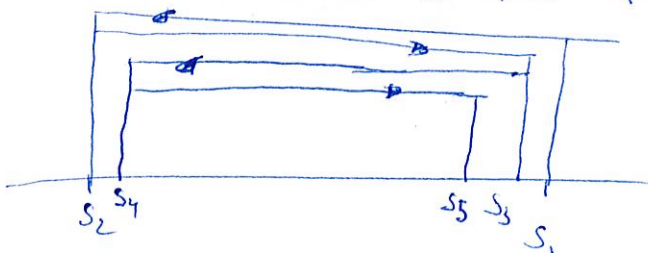
26Abb $\sum_n \frac{(-1)^{n-1} a_n}{n}$ serie alternatua emenik, $a_n = \frac{1}{n} > 0$ $\left\{\frac{1}{n}\right\}$ beherakorra eta $\lim \frac{1}{n} = 0$

$\sum_n \frac{(-1)^{n-1}}{n}$ serie alternatua konbergentea da.

" $\sum_n \frac{1}{n}$ Serie harmonikoa divergentea, eta $\lim \frac{1}{n} = 0$ "

Batura hobildua eta errorea

$$\sum_n (-1)^{n-1} a_n = a_1 - a_2 + a_3 - a_4 + \dots \quad a_1 > a_2 > a_3 > a_4$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n-1} a_n = s \quad \text{bada} \quad \forall k \quad s_{2k} \leq s \leq s_{2k+1} \quad \text{eta} \quad s_{2k+1} - s_{2k} = a_{2k+1}$$

Ferroea houch bometzen da. $|R_k| < a_{k+1}$

5)

$$\frac{1}{\sqrt{\ln n}}$$

4.5 Ariketak

1. Determina ezazu konparaziozko irizpidea erabiliz serie hauen izaera:

- 1) $\sum_n \left(\frac{1}{\sqrt{n}-1} - \frac{1}{\sqrt{n}+1} \right)$
- 2) $\sum_n \frac{1 + \sin^2 n}{n^2}$
- 3) $\sum_n \log \left(1 + \frac{1}{n^k + 3} \right), \quad k > 0$
- 4) $\sum_n (d^{1/n} - 1)^3, \quad a > 1$

2. Esan ezazu, arrazoituz, baieztapen hauek egiazkoak ala faltsuak diren:

- (a) $\forall n \quad 0 < a_n < 1$ bada, $\sum_n a_n$ eta $\sum_n \frac{a_n}{1 - a_n}$ serieak izaera berekoak dira.
- (b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = 0$ eta $\sum_n a_n$ konbergentea bada, $\sum_n b_n$ ere konbergentea da.
- (c) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = 0$ eta $\sum_n a_n$ dibergentea bada, $\sum_n b_n$ ere dibergentea da.
- (d) $\sum_n a_n$ konbergentea bada, $\lim_{n \rightarrow \infty} n a_n = 0$ izango da.

(e) $\lim_{n \rightarrow \infty} n^3 a_n = \infty$ bada, $\sum_n a_n$ dibergentea da.

(f) $\lim_{n \rightarrow \infty} n^3 a_n = 0$ bada, $\sum_n a_n$ dibergentea da.

(g) $\sum_n a_n$ konbergentea bada, $\sum_n \ln(1 + a_n)$ konbergentea izango da.

(h) $\sum_n a_n$ konbergentea bada, $\sum_n \frac{a_n}{n}$ konbergentea izango da.

(i) $\sum_n a_n$ konbergentea bada, $\sum_n |a_n|$ konbergentea izango da.

(j) $\sum_n |a_n|$ konbergentea bada, $\sum_n a_n$ konbergentea izango da.

(k) $\sum_n |a_n|$ konbergentea bada, $\sum_n a_n^2$ konbergentea izango da.

(l) $\sum_n a_n^2$ konbergentea bada, $\sum_n |a_n|$ konbergentea izango da.

3. $\sum_n a_n$ eta $\sum_n a_n$ gai positiboko serieak badira, zer esan daiteke serie hauen izaeraz?

- a) $\sum_n \min\{a_n, b_n\}$
- b) $\sum_n \max\{a_n, b_n\}$

4.5. Ariketak

4. Determina itzazu gai orokor hauek dituzten serieen izaerak:

- 1) $\frac{1000^n}{n!}$
- 2) $\frac{(n!)^2}{(2n)!} a^n \quad a > 0$
- 3) $\frac{3^{n+1}}{n^3+2} e^{-na}$
- 4) $\frac{n^2}{(a+\frac{1}{n})^n} \quad a > 0$
- 5) $\frac{1}{\sqrt[3]{\ln n}}$
- 6) $\frac{n^5}{2^{n+3} n}$
- 7) $\frac{4 \cdot 7 \cdots (3n+1)}{2 \cdot 6 \cdots (4n-2)}$
- 8) $\left(\frac{1}{2}\right)^n \left(\frac{2n-1}{2n}\right)^a$
- 9) $(-1)^n \frac{\ln n}{n}$
- 10) $\frac{(n!)e^n}{n^{1+p}} \quad p > 1/2$
- 11) $\frac{1+\sin^2 n}{n}$
- 12) $n \sin n$
- 13) $\frac{\ln n}{n}$
- 14) $\frac{1}{n} \sin \frac{1}{n}$
- 15) $\left(\frac{n^2+p+1}{n^2}\right)^{n^2}$
- 16) $\left(\ln \frac{n+1}{n-1}\right)^a \quad a \in \mathbb{Z}$
- 17) $1 + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{7} + \dots$
- 18) $1 + \frac{1}{3^2} + \frac{1}{5^2} + \frac{1}{7^2} + \dots$
- 19) $\frac{|\sin n|}{n^2}$
- 20) $\frac{n^k}{(n+1)(n+2)\cdots(n+3)}$
- 21) $\left(\sin \frac{1}{n}\right)^\alpha \quad \alpha > 0$
- 22) $\frac{n^2+\ln n}{10^n}$
- 23) $(-1)^n \sin \frac{1}{n}$
- 24) $\frac{\log_n(1+n^2)}{\ln n} \quad a > 0$
- 25) $(\sqrt[n]{n} - 1)^n$
- 26) $\left(\frac{2n+1}{n-3}\right)^{\frac{5n^2+1}{n-4}}$
- 27) $\frac{a^2 \ln n}{n+4} \quad a > 0$
- 28) $\frac{1}{n} \left(1 - \cos \frac{\pi}{n}\right)$
- 29) $\ln \left(1 + \frac{1}{n^2}\right)$
- 30) $\frac{\ln n}{e^n}$
- 31) $(\ln n)^p \quad p > 0$
- 32) $(-1)^n \ln \left(1 + \frac{1}{n}\right)$
- 33) $\frac{n!}{n^n} \dots$
- 34) $(\sqrt{2} - \sqrt[3]{2})(\sqrt{2} - \sqrt[3]{2}) \cdots (\sqrt{2} - \sqrt[3]{2})$
- 35) $a_n = \begin{cases} \frac{1}{n} & n = m^2 \\ \frac{1}{n^2} & n \neq m^2 \end{cases}$
- 36) $0,001 + \sqrt[3]{0,001} + \sqrt[3]{0,001} + \dots$
- 37) $1 + \frac{1}{1001} + \frac{1}{2001} + \frac{1}{3001} + \dots$

5. Determina ezazu serieen izaera eta borna ezazu errorea lehenengo k gaien batura hartuz:

- a) $\sum_n \frac{1}{1+2^n}, \quad k = 3$
- b) $\sum_n \frac{n}{2^n}, \quad k = 3$
- c) $\sum_n \frac{n^3}{(n+2)!}, \quad k = 7$

6. Borna ezazu errorea baturatzat lehenengo lau gaien batura hartzen badugu.

Kalkula izazu serieen batura hurbildua 10^{-3} baino errore txikiagoa egin.

- a) $\sum_n \frac{1}{(2n+1)!}$
- b) $\sum_n \left(\frac{n+1}{2n+1}\right)^{n \ln n}$
- c) $\sum_n \frac{1}{(n+1)L^n}, \quad L > 0$

7. (a) Determina itzazu serie hauen izaera, $\alpha \in \mathbb{R}$ balio desberdinetarako.

(b) Kalkula itzazu batura hurbilduak 10^{-3} baino errore txikiagoa egin, $\alpha = 10$ baliorako.

(c) Borna itzazu erroreak baturatzat lehenengo hiru gaien batura hartzen badugu ($\alpha = 10$).

- 1) $\sum_n (-1)^n \frac{1}{\alpha^n n}$
- 2) $\sum_n \frac{n^n}{\alpha^n n!}$
- 3) $\sum_n (-1)^n \alpha^n$
- 4) $\sum_n \frac{n}{\alpha^n}$

